

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи статевого виховання

Освітня програма Соціальна педагогіка

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “26” серпня 2020р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи статевого виховання
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Викладач	Кулик Іванна Василівна
Контактний телефон викладача	0677047023
Е-mail викладача	ivanna.kulyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	Кредити ЄСТС - 3 (90 год)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	відповідно до графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
2. Анотація до курсу	
У навчальному курсі «Основи статевого виховання» систематизовано і представлено найновіші відомості з питань статевого виховання, які враховують світові та вітчизняні досягнення з проблеми статевого виховання дітей від народження до юнацтва.	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета – формування у майбутніх соціальних педагогів адекватного ставлення до питань статевого виховання дітей.</p> <p>Завдання курсу:</p> <p><i>Надати знання щодо:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – історично-складених суспільних переконань стосовно сутності статі; – сучасних тенденцій та особливостей організації статевого, сексуального та гендерного виховання; – значення статевого виховання задля розвитку особистості; – психолого-педагогічних особливостей статевого виховання дітей від народження до старшого підліткового віку; – сутності статевого виховання у навчальних закладах освіти та родинного статевого виховання; – становлення статево компетентної особистості дитини, з урахуванням її віку й індивідуальних особливостей. 	
4. Компетентності	
<p>ЗК-2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК-4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>СК-4 Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.</p> <p>СК-10 Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.</p> <p>СК-11 Здатність до надання допомоги та підтримки дітям та молоді, а також їх сім'ям із врахуванням індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.</p> <p>СК-15 Здатність взаємодіяти з дітьми та молоддю, представниками різних професійних груп та громад.</p> <p>СК-22 Здатність організовувати і здійснювати соціально-педагогічну роботу в закладах освіти.</p>	
5. Результати навчання	
<p>В результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:</p> <p>знати:</p>	

- біологічне та соціальне у статевій соціалізації особистості;
- вплив статевої свідомості дорослих на становлення статево компетентної особистості дитини.
- сучасні тенденції та особливості організації статевого виховання на різних вікових етапах;
- психолого-педагогічні особливості статевої поведінки дітей;
- сутність процесів статевої ідентифікації та диференціації, їхніх структурних компонентів та особливостей формування адекватних статевого уявлень;

уміти:

- організувати навчально-виховний процес на засадах статевої диференціації дітей у навчальному закладі;
- ідентифікувати психолого-педагогічні особливості статевого виховання дітей різного віку та забезпечувати їх урахування при здійсненні професійної діяльності;
- створювати умови, що сприятимуть підвищенню ефективності процесу формування адекватних статевого уявлень;
- вводити літературні твори та засоби ігрової діяльності до навчально-виховного процесу відповідно до навчальних потреб, мети, завдань статевого виховання.

6 Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	Соціальна робота	4	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Основні наукові підходи до проблеми статевого виховання План 1. Поняття статі та статевого виховання. 2. Психосексуальн ий розвиток та статева поведінка дитини. 3. Формування адекватних статевого уявлень у дітей.	Лекція 2 год Семінарське заняття 2 год	3, 5, 14, 16	Який зв'язок існує між психосексуальним розвитком особистості та її статевою поведінкою? 5 год Наведіть приклади статевої поведінки на різних стадіях психо- сексуального розвитку. 5 год	Максимальна оцінка - 5	Два тижні
Тема 2. Історія статевого виховання в контексті розвитку суспільства 1. Статеве виховання в історії суспільства. 2. Проблеми статевого	Лекція 2 год Семінарське заняття 2 год	3, 4, 14, 17, 22	Розкрийте основні теорії формування гендерної ролі. Яка з них, заслужує вашої уваги? Поясніть свій вибір. 10 год	Максимальна оцінка - 5	Два тижні

виховання у радянській науковій школі. 3. Гендерне виховання. Вимоги соціуму до виховання статей.					
Тема 3. Актуальні питання статевого виховання на сучасному етапі 1. Дитяча закоханість. 2. Інтерес дітей до будови тіла та статевих органів. 3. Зацікавленість процесом народжування дітей. 4. Дитячий онанізм та гігієна геніталій.	Лекція 2 год Семінарське заняття 2 год	13, 14, 19, 22	Дайте відповідь на питання: чи здатне маля закохатися? Наведіть приклади дитячого кохання. Як дорослим слід відноситися до цього явища? 10 год	Максимальна оцінка - 5	Два тижні
Тема 4 Особливості статевого виховання у сім'ї та навчальних закладах План 1. Родина – перший соціальний інститут у здійсненні статевого виховання. 2. Організація статевого виховання у навчальних закладах. 3. Дослідження причин гендерного насильства у школі.	Лекція 2 год Семінарське заняття 4 год	1, 2, 5, 8, 20, 21	Перерахуйте причини та мотиви гендерного насильства у навчальних закладах освіти. Ваше ставлення до цього явища. Складіть рекомендації вчителю та батькам з приводу попередження цього явища. 10 год	Максимальна оцінка - 5	Два тижні
Тема 5 Дошкільний та молодший шкільний вік – відзнаки статевого виховання План 1. Шляхи та принципи здійснення статевого виховання	Лекція 2 год Семінарське заняття 4 год	5, 9, 12, 16	Розкрийте особливості статевого виховання у молодшому шкільному віці. Наведіть хибні приклади практики статевого виховання у початковій школі.	Максимальна оцінка - 5	Два тижні

2. Дошкільний вік – першооснови статевого виховання. 3. Молодший шкільний вік – становлення статево компетентної особистості.			10 год		
Тема 6. Підлітковий та юнацький вік. Моделі статевого виховання План 1. Наука сексологія. 2. Сексуальний розвиток підлітків та юнаків. 3. Сучасні моделі статевого виховання	Лекція 2 год Семінарське заняття 4 год	10, 16, 18, 22	Розкрийте сутність лозунгу: «Сексуальність – нормальна якість здорової людини». У чому причини гіперсексуальності юнаків? 10 год	Максимальна оцінка - 5	Два тижні

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю" Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).
Вимоги до письмової роботи	Передбачена одна контрольна робота (20 балів), що складається з 3 теоретичних питань (15 балів) та 1 практичного (5 балів). Також враховуються виконанні завдання частково-пошукового та творчого рівнів. Передбачене одне письмове підсумкове тестування (максимум 5 балів)
Семінарські заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою
Умови допуску до підсумкового контролю	Оцінюються за п'ятибальною системою. Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу - 50.

7. Політика курсу

Політика курсу спрямована на створення доброзичливої атмосфери на занятті, активну комунікацію в групі з дотриманням правил академічної доброзичливості. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультування студентів. Однією з вимог є відповідальне ставлення до виконання завдань самостійної роботи, опрацювання необхідної інформації, наукових джерел, тестових та інших завдань.

8. Рекомендована література

1. Абрагам К.А. Нотатки про статево виховання дітей у сім'ї. *Айболить*. 1993. № 3. С. 58-60.
2. Васютинський В.О. Хлопці і дівчата: статево-рольове виховання у родині / Вихователю про психологію та педагогіку сексуального розвитку дитини: Науково-методичний збірник / за ред. Т.В. Говорун. К.: Інститут змісту та методів навчання, 1996. С. 59-69.

3. Вихователю про психологію та педагогіку сексуального розвитку дитини: Науково-методичний збірник / за ред. Т.В. Говорун. К.: Інститут змісту та методів навчання, 1996. 168 с.
4. Гадасина А.Д. Плоды запретов: Подростки и секс: Кн. для учителей. М.: Просвещение, 1991. 79с.
5. Гаубаса С.М. Особливості статевого виховання дітей різного віку в сучасних умовах. *Все для вчителя*, 2003. № 29. С. 22-25.
6. Говорун Т. В. Батькам про статеve виховання дітей. К.: Рад. школа, 1990. 157 с.
7. Говорун Т. Детская сексуальность. *Мир семьи*, 2005. №12.
8. Говорун Т.В., Шарган О.М. Батькам про статеve виховання дитини. К.: Рад. шк.,1990. 160 с.
9. Гончаренко А.М. Особливості виховання гуманних взаємин хлопчиків і дівчаток дошкільного віку. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. К.: Наук. думка, 1999.
10. Кон І.С. Подростковая сексуальность на пороге XXI века. *Світло*. 2003. № 2. С. 37-44.
11. Кон І.С. Вступ до сексології: Пер. з рос. / П.Л. Пироженко. К.: Либідь, 1991. 304 с
12. Кононко О.Л. Розвиток статевої свідомості хлопчиків та дівчаток у дошкільний період. *Вихователю про психологію та педагогіку сексуального розвитку дитини*: Науково-методичний збірник / за ред. Т.В. Говорун. К.: Інститут змісту та методів навчання, 1996. С. 91-110.
13. Кочерга О. Психологія раннього дитинства, К.: Видавничий дім «Шкільний світ», Видавець Л. Галиціна, 2006. 128 с.
14. Кузнецова О.А. Статеve виховання школярів: Навчальний посібник. Миколаїв: Вид-во „ЛПОН”, 2004. 176 с.
15. Леві В.Л. Звідки я взявся // Нестандартна дитина: Перекл. з рос. К.: Рад. шк., 1991. С. 174-205.
16. Лосева О.К. Половое воспитание детей и подростков в семье. М.: Просвещение, 1990. 32 с.
17. Мезеря І.В. Актуальні проблеми статевого виховання. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи слухачів курсів підвищення кваліфікації вихователів дошкільних навчальних закладів. Луганськ: Знання. 2003. 28 с.
18. Новітні підходи до формування у дітей та підлітків психосексуальної культури / Упоряд.: Карсканова С.В., Сливінська Т.О. Миколаїв: «Принт-Експрес», 2007. 79 с.
19. Олійник Л.М. «Звідки я взявся?» Дитячі питання на дорослу тему. *Дитячий садок*. 2007. № 9 (393). С. 2-3.
20. Олійник Л.М. Інноваційний підхід до здійснення статевого виховання дітей від народження до десяти років – 10. *Науковий вісник Миколаївського державного університету: Збірник наукових праць*. Випуск 23: Педагогічні науки. Том 2 / За заг. ред. В.Д. Будака, О.М. Пехоти. Миколаїв: МДУ, 2008. С. 60-67.
20. Олійник Л.М. Статева соціалізація дошкільнят. *Дошкільне виховання*. 2008. № 11. С. 7-9.
21. Олійник Л.М. Статеve виховання дітей від народження до 10 років. Миколаїв: ПП «Принт-Експрес», 2008. 50 с.
22. Олійник Лія. Статеve виховання. Навчальний посібник з питань здійснення статевого виховання дітей від народження до юнацького віку. Миколаїв ПП «Принт-Експрес», 2010. 112 с
23. Приходько Ю.О. Біологічне та соціальне у статевій поведінці дитини. *Вихователю про психологію та педагогіку сексуального розвитку дитини*: Науково-методичний збірник / за ред. Т.В. Говорун. К.: Інститут змісту та методів навчання, 1996. С. 51-59.
24. Ролінський В.І. Дослідження причин гендерного насильства в школі. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Збірник наукових праць*. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2005. Вип. 7. – С. 103-107

Викладач

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

І. В. Кулик